

GYORSELEMZÉS AZ INFLÁCIÓ ALAKULÁSÁRÓL

2023
NOVEMBER

A jegybanktörvény (a Magyar Nemzeti Bankról szóló, 2013. évi CXXXIX. tv.) 3.§ (1) az árstabilitás elérését és fenntartását jelöli meg a Magyar Nemzeti Bank elsődleges céljaként. Az inflációs folyamatok értékelése alapvető jelentőséggel bír a monetáris politikai döntéshozatalban. A MNB kiemelt feladatként kezeli a közvélemény folyamatos tájékoztatását és ezzel döntései átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítását. Ezen elvvel összhangban az inflációs folyamatok értékeléséről és a középtávú inflációs hatások mértékéről havi rendszerességgel nyilvános elemzést készít.

Az elemzés a Közgazdasági előrejelzés és elemzés igazgatóságon készült, amit Baksay Gergely, a Közgazdasági elemzésekért és versenyképességért felelős ügyvezető igazgató hagyott jóvá.

További kérdésekkel kérjük, forduljon Rippel Gézához (email: rippelg@mnb.hu).

A nyilvános elemzések, valamint a hozzákapcsolódó statisztikai adatbázisok elérhetőek az MNB honlapján:

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/elemlzesek-tanulmanyok-statisztikak/gyorselemlzesek/gyorselemlzes-az-inflacio-alakulasarol>

A 2023. NOVEMBER HAVI INFLÁCIÓS ADAT ÉRTÉKELÉSE

2023 novemberében gyors ütemben folytatódott a hazai infláció csökkenése, éves összevetésben 7,9 százalékkal emelkedtek a fogyasztói árak. A maginfláció és az indirekt adóktól szűrt maginfláció egyaránt egyszámjegyű tartományba csökkent, 9,1 százalékra mérséklődött (1. ábra és 2. ábra). Havi bázison nem változott a teljes fogyasztói kosár ára, míg a maginfláció esetében az előző hónaphoz hasonlóan 0,3 százalékos áremelkedés volt megfigyelhető.

Az infláció lassulása továbbra is széles körben érzékelhető, amit a fegyelmezett monetáris politika, a kormányzat versenyt erősítő lépései, a visszafogott keresleti környezet, a bázishatások és az elmúlt évinél érdemben alacsonyabb külső költségkörnyezet együttes hatása okoz. Az infláció összességében alacsonyabb lett a szeptemberi Inflációs jelentés előrejelzésénél, amit elsősorban a volatilis áralakulású üzemanyagárak csökkenése magyarázott.

Az infláció 2,0 százalékponttal lassult az előző hónaphoz képest. A defláció általános volt, amihez az élelmiszerek (-0,6 százalékpont), az üzemanyagok (-0,4 százalékpont) és az ipari termékek (-0,4 százalékpont) egyaránt érdemben hozzájárultak. Az éves bázisú maginfláció 1,8 százalékponttal mérséklődött. A tartósabb inflációs tendenciákat megragadó éves bázison számított mutatóink szintén mérséklődtek. A ritkán változó árú termékek inflációja 1,3 százalékponttal, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított maginfláció éves áremelkedése 1,4 százalékponttal csökkent az előző hónaphoz képest (3. ábra).

Az inflációs alapfolyamatok folytatódó lassulását jelzi, hogy a maginfláció rövidebb bázisú (3hó/3hó) összevetésben novemberben is 3 százalék alatt alakult (4. ábra). Az üzemanyagok és szabályozott árak nélkül számított kosár ára az előző hónaphoz képest 0,4 százalékkal emelkedett (5. ábra). Az alapfolyamatokat jobban tükröző, a feldolgozott élelmiszerek nélkül számított, havi bázisú maginfláció szintén 0,4 százalékon alakult novemberben (6. ábra).

Az árazási mintázatokban az elmúlt hónapokban kialakult trend folytatódott. Novemberben minden termék- és szolgáltatás-főcsoportban mérséklődött az éves áremelkedés üteme. Az előző hónaphoz viszonyított árváltozás mértéke az év ezen időszakára jellemző historikus átlagnak megfelelően alakult.

Az alábbiakban az inflációs főcsoportok árváltozásait elemezzük röviden:

Az *iparcikkek* éves inflációja 7,2 százalékra csökkent. A termékcsoporthoz árai nem változtak az előző hónaphoz képest (7. ábra). Ezen belül a tartós iparcikkek árai az előző hónaphoz képest 0,3 százalékkal mérséklődtek, míg a nem tartós iparcikkek árai 0,2 százalékkal emelkedtek.

A *piaci szolgáltatások* éves bázisú árindexe 13,5 százalékra csökkent, így az éves árdinamika júniusban megkezdődött mérséklődése folytatódott. Havi összevetésben az árak 0,7 százalékkal nőttek, amit elsősorban a mobiltelefon- és internetszolgáltatások árának emelkedése magyaráz.

Az *élelmiszerek* éves inflációjának lassulása folytatódott, így novemberben a KSH adatközlése szerint 7,1 százalék volt. A termékkörön belül mind a feldolgozott, mind a feldolgozatlan élelmiszerek éves árindexe mérséklődött (9. ábra). A feldolgozatlan élelmiszerek inflációjának csökkenését elsősorban a baromfihús és a tojás, a feldolgozott élelmiszerek éves árdinamikájának lassulását pedig főként a tej és tejtermékek árának mérséklődése magyarázta. Októberhez képest a feldolgozatlan élelmiszerek árai 1,8 százalékkal, a feldolgozott élelmiszerek árai pedig 0,3 százalékkal emelkedtek (10. ábra). Az árak emelkedését a feldolgozatlan élelmiszerek esetében a friss zöldségek és gyümölcsök, míg a feldolgozott élelmiszerek esetében a gyümölcslevek drágulása okozta.

Az *üzemanyagok* ára havi alapon 3,6 százalékkal csökkent, így a termékcsoport éves bázisú inflációja 25,4 százalékra mérséklődött.

Az *alkohol, dohány* termékek ára októberhez képest érdemben nem változott.

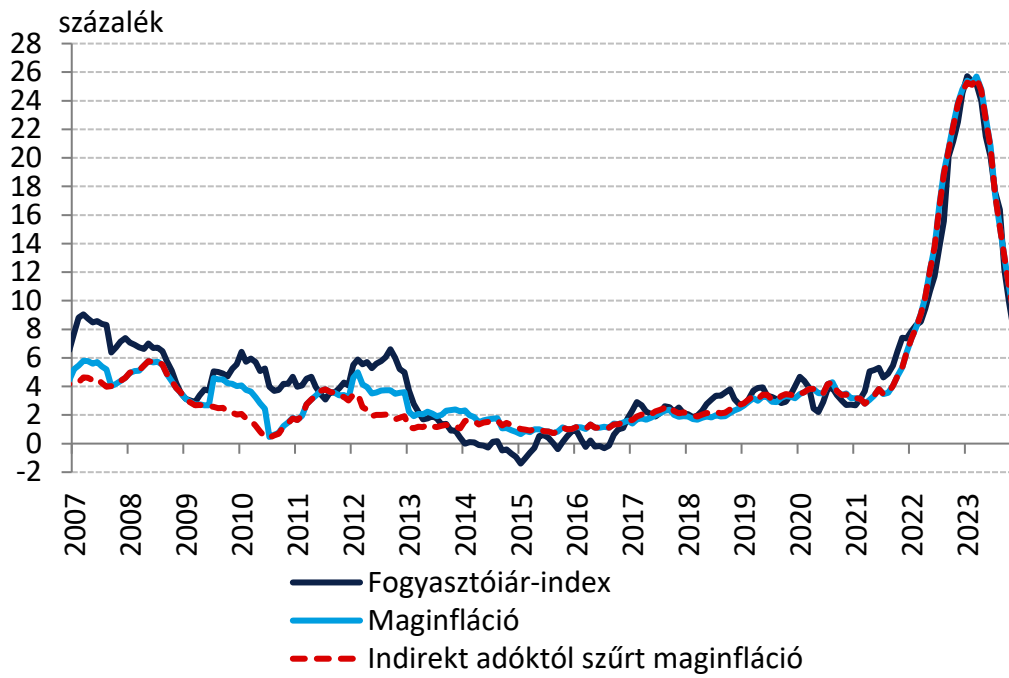
A *szabályozott árú termékek és szolgáltatások* árai októberhez képest 0,3 százalékkal mérséklődtek. Az árak csökkenését elsősorban a vezetékes gáz árának csökkenése okozta, amely esetében az alacsonyabb hatásági ár mennyiségi korlátja alá eső lakossági fogyasztás aránya nőtt.

A *lakosság inflációs várakozását* mérő mutatókat a szokásosnál nagyobb változékonyság jellemzi (11. ábra). A *kiskereskedelmi értékesítési árakra*, illetve a *szolgáltatásokra vonatkozó vállalati árvárakozások* a Covid-járványt megelőző szinteken alakultak novemberben (12. ábra).

Készítette: Rippel Géza

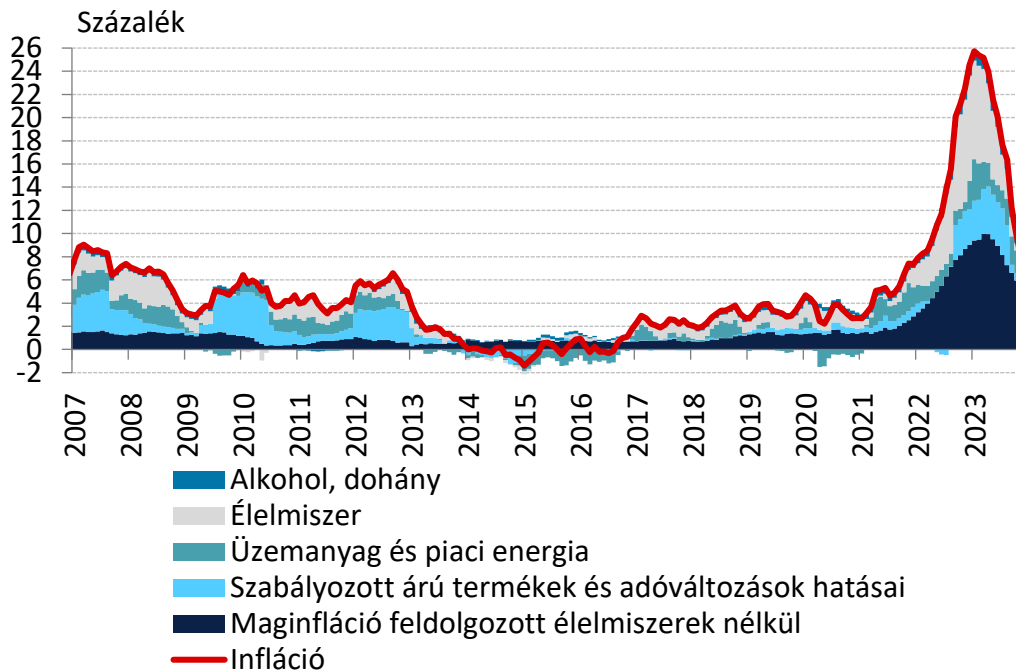
Budapest, 2023. december 8.

1. ábra: A fogyasztóiár-index, a maginfláció és az adószűrt maginfláció éves változás

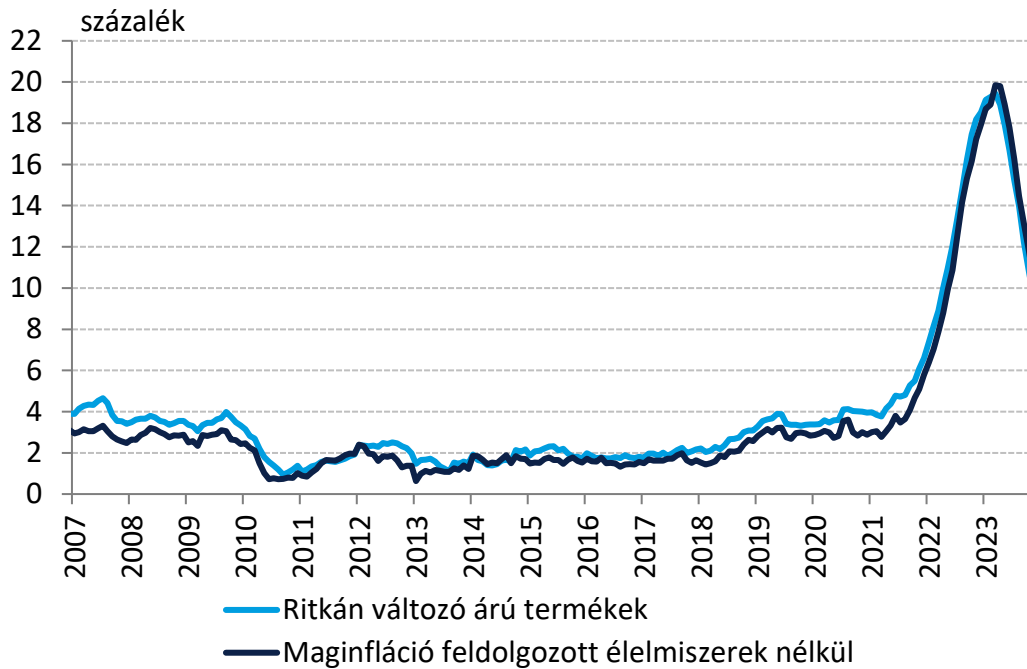

Megjegyzés: Szezonálisan nem igazított maginfláció.

2. ábra: Az infláció felbontása éves változás

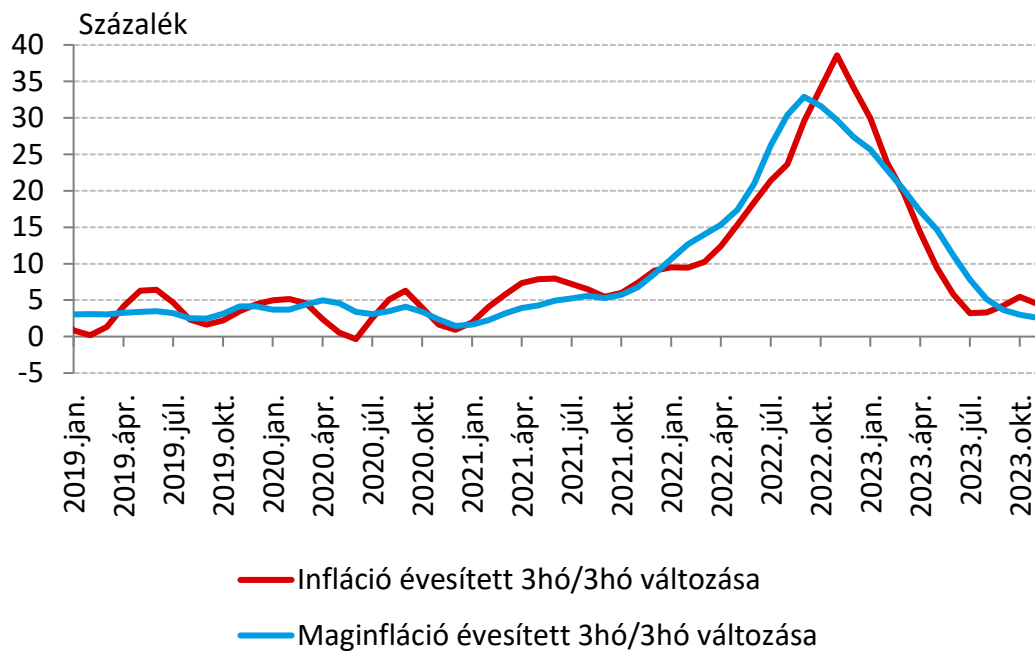

3. ábra: Az inflációs alapfolyamatokat megragadó mutatók
indirekt adóktól szűrt éves változás

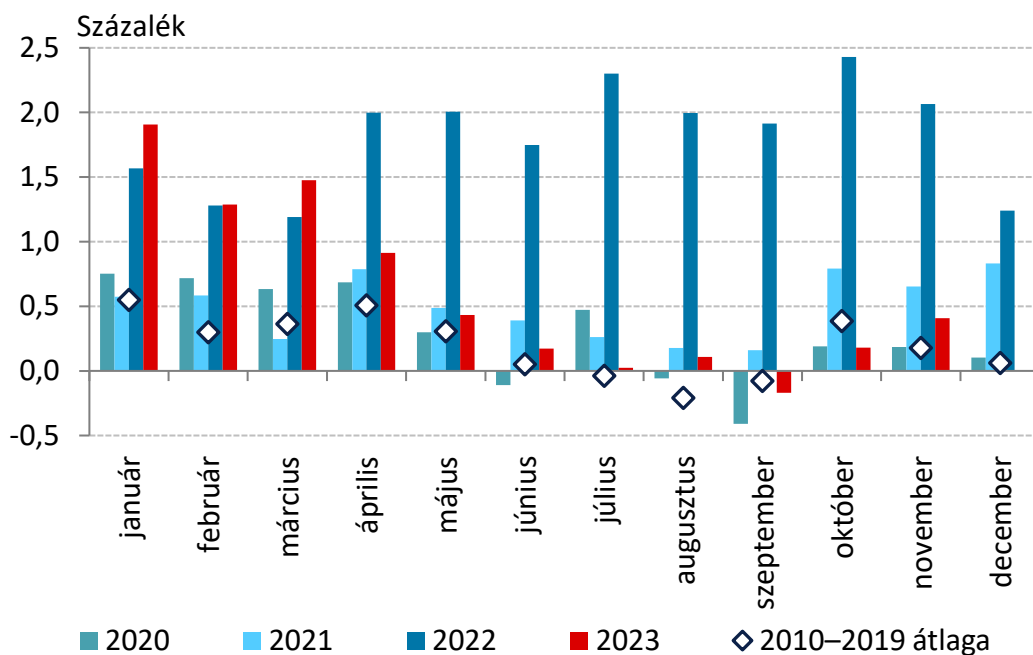

Megjegyzés: A ritkán változó árú termékek inflációja azon fogyasztóiár-index tételekből áll össze, amelyek elemi árainak legfeljebb 15 százaléka változik havonta, átlagosan. MNB-számítás a KSH adatai alapján. A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció változatlan tartalom mellett a korábbi keresletérzékeny inflációnak felel meg. Az új elnevezést az indokolja, hogy általánosan ható jelentős költségcsökkentések időszakában a korábbi elnevezés félreérthető lehet.

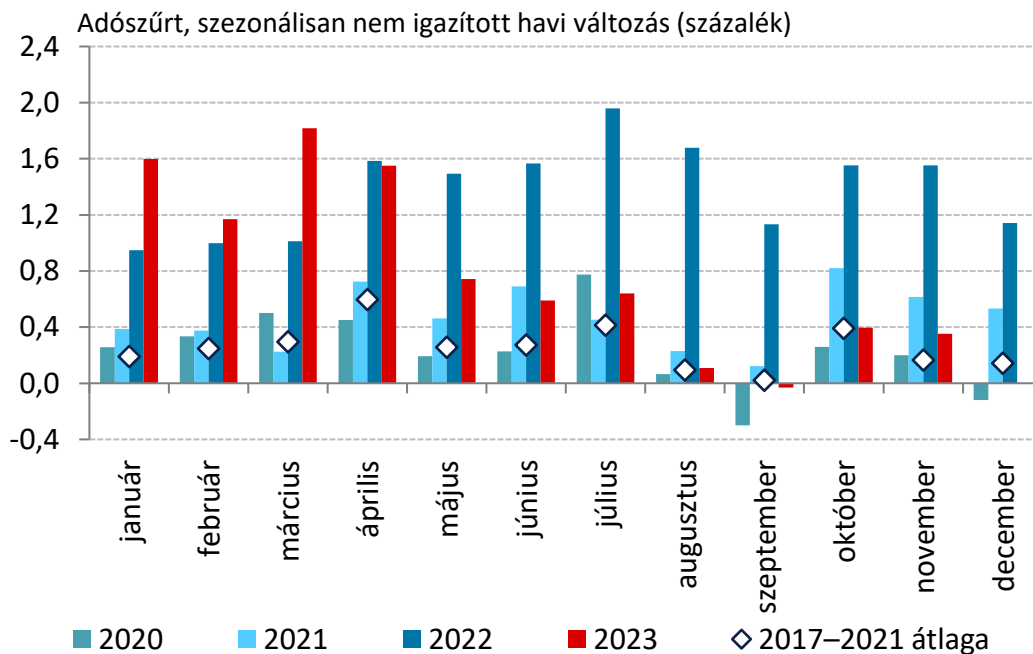
4. ábra: Az infláció és a maginfláció évesített 3 havi változása
szezónálisan igazított adatok alapján

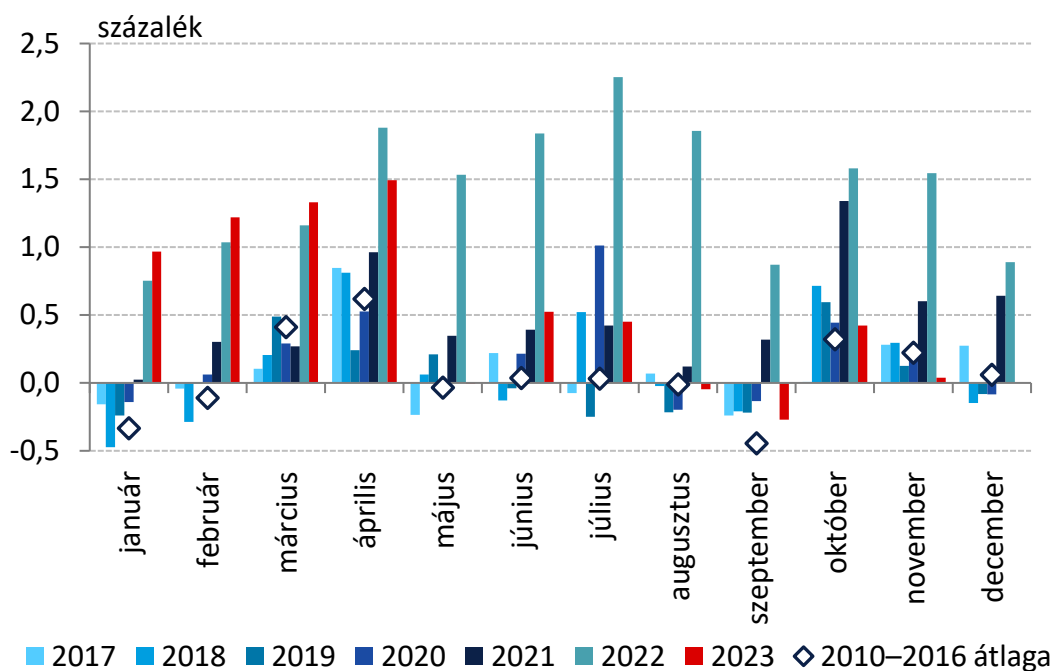
5. ábra: A fogyasztói árak havi árváltozásának alakulása üzemanyagárak és szabályozott árak nélkül adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

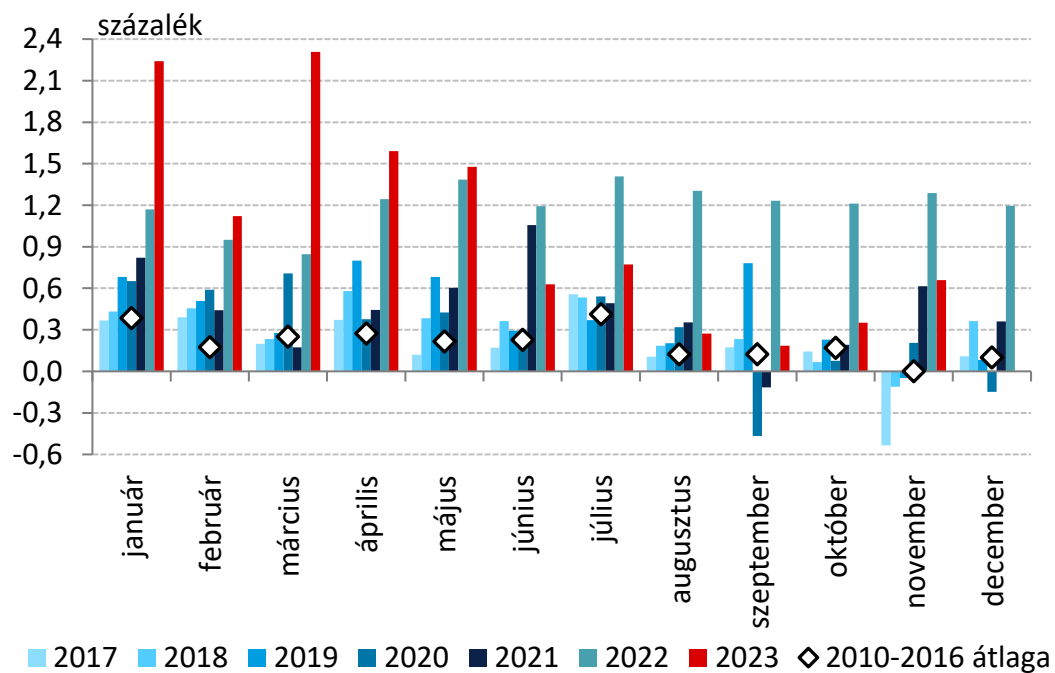
6. ábra: A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció havi árváltozásának alakulása adószerűt, szezonálisan nem igazított egyhavi változás

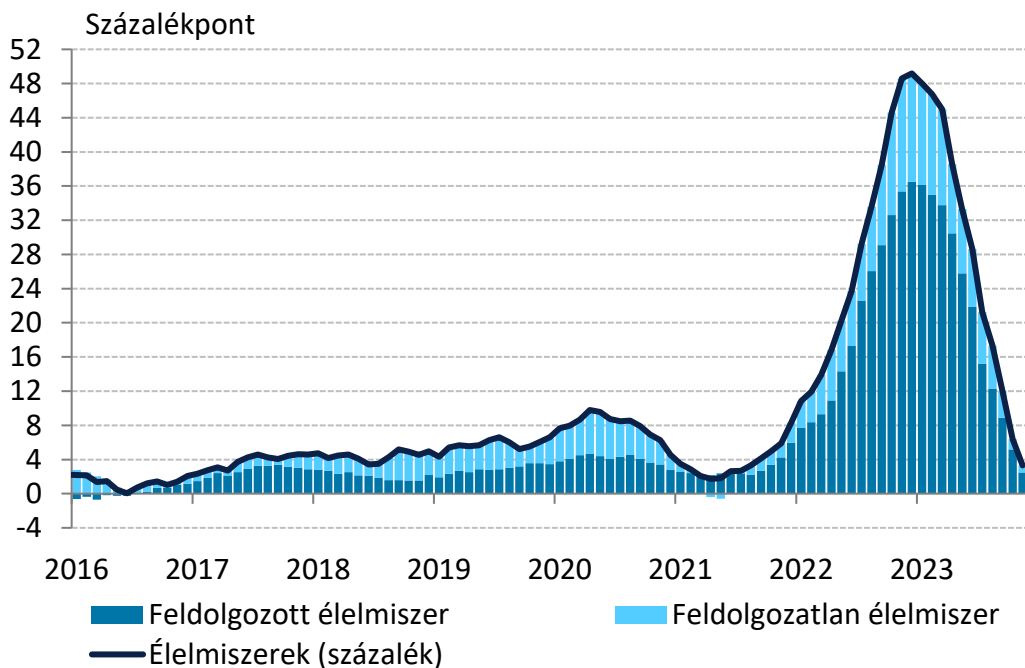
7. ábra: Az iparcikkek inflációja
 szezonálisan nem igazított, adózúrt egyhavi változás

8. ábra: A piaci szolgáltatások inflációja
 szezonálisan nem igazított, adózúrt egyhavi változás

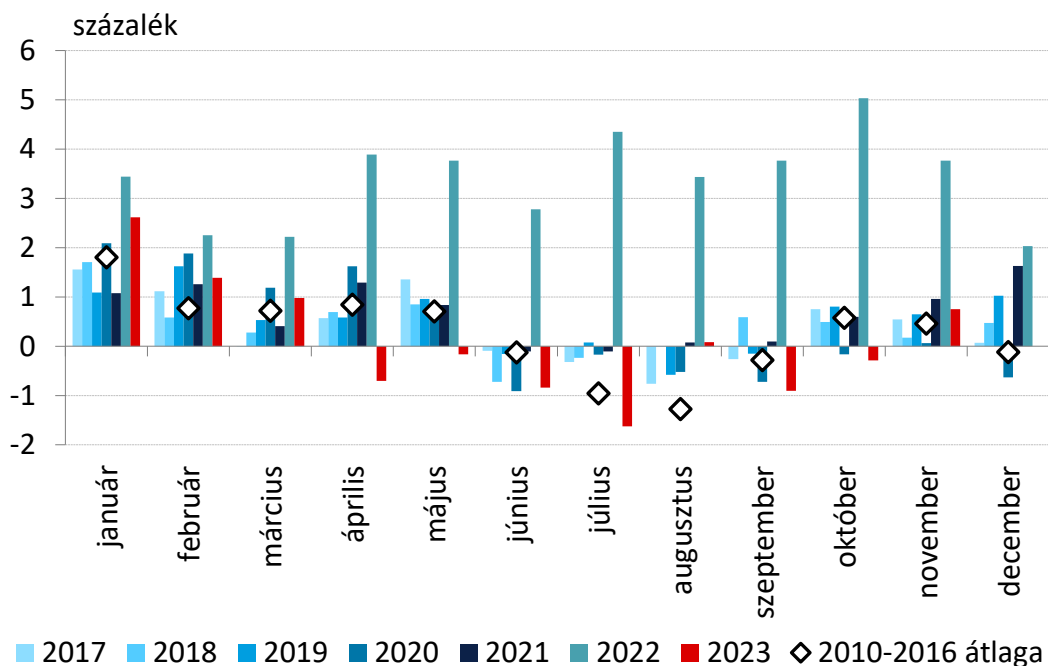

9. ábra: Az élelmiszerek inflációjának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adószűrt éves változás

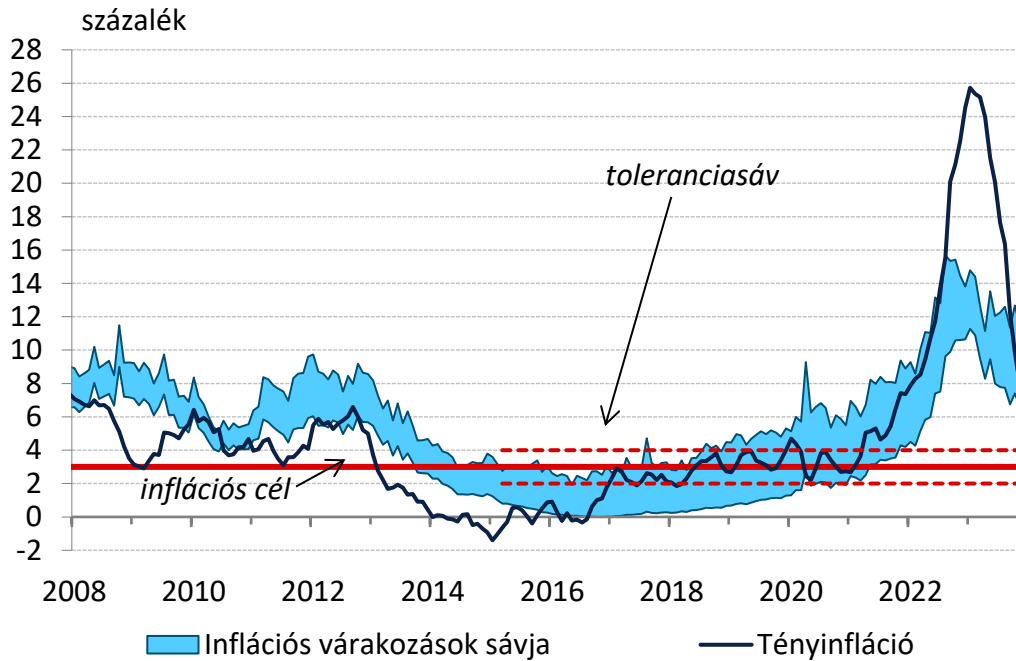
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféárak) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

10. ábra: Az élelmiszerek havi árváltozásának alakulása
 szezonálisan nem igazított, adószűrt egyhavi változás

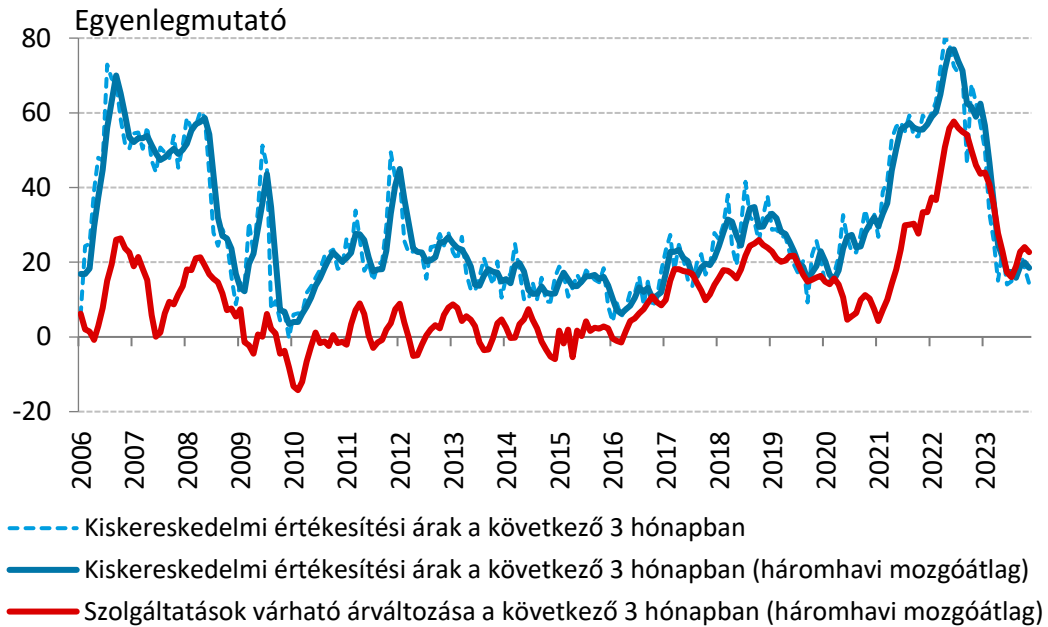
Megjegyzés: A KSH és az MNB által számított élelmiszer infláció eltérését módszertani különbségek magyarázzák. Az MNB az élelmiszerekhez kapcsolódó szolgáltatásokat a piaci szolgáltatások (éttermi étkezés, munkahelyi étkezés, büféárak) és a szabályozott árú termékek és szolgáltatások (iskolai étkezés, óvodai, bölcsődei étkezés) közé sorolja, egyes italokat pedig a nem tartós iparcikkek közé (kávé, tea, alkoholmentes italok).

11. ábra: Lakossági inflációs várakozások alakulása

Forrás: MNB-számítás Európai Bizottság adatai alapján, illetve KSH

12. ábra: A kiskereskedelmi értékesítési árakra és a szolgáltatások áraira vonatkozó várakozások alakulása Magyarországon

Forrás: Az Európai Bizottság adatai alapján MNB-számítás

1. táblázat: A fogyasztóiár-index éves változása, illetve az alapmutatók inflációs hozzájárulása

Fogyasztóiár-index, 2023. november (KSH)					
7,9% (éves változás)					
MNB inflációs alapmutatók (MNB számítás)					
Ritkán változó árú termékek inflációjának hozzájárulása (százalékpont), súlya 39,2%	3,8	A feldolgozott élelmiszerek nélküli maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 50,2%	5,3	Adószűrt maginfláció hozzájárulása (százalékpont), súlya 63,7%	5,8
Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 60,8%	4,1	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 49,8%	2,6	Egyéb tételek hozzájárulása (százalékpont), súlya 36,3%	2,1

Forrás: KSH, illetve MNB-számítás

A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek a hivatalos értéktől.